

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกปัจจุบันและโลกอนาคตที่สังคมฐานความรู้ การเรียนรู้ ความรู้และนวัตกรรม เป็นปัจจัยในการพัฒนา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในด้าน คุณภาพและประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการสร้างเครือข่ายและให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรมทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับองค์การหน่วยงานของตน และสถานศึกษา และสร้างสภาพที่เอื้อต่อความสำเร็จเช่นนี้ จะทำให้เกิดพลังพัฒนาสถานศึกษาที่เข้มแข็ง อันจะเป็นรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศให้มีเด็กบรรพตและความยั่งยืนตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2553 : 13)

พระราชนิยมุณฑิการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นนุழຍ์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีความสามารถและอยู่ร่วมกับสังคม ได้อย่างมีความสุข การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา กือ 1) ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ (School-Based Decision Making) ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งให้โรงเรียนเป็นอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การให้ความร่วมมือ (Collaboration) กำหนดให้บุคคล หอการค้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วม เป็นคณะกรรมการร่วมแสดงความคิดเห็น หรือร่วมกำกับดูแล 3) การกระจายอำนาจ (Decentralization) ในกระบวนการบริหารจัดการ ได้แก่ การบริหารจัดการการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ และ 4) ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability) มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และการกิจของผู้รับผิดชอบ ซึ่งหลักความรับผิดชอบนี้ถือว่า ใครได้รับมอบหมายหน้าที่ใดต้องรับผิดชอบงานนั้นให้เกิดผลดีที่สุด และต้องสามารถตรวจสอบความสำเร็จได้เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551: 28)

สำหรับปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) รัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพโดยมีเป้าหมายหลัก 6 ประการ กือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเรียนรู้ของคนไทย 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและ

มีคุณภาพ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา 4) การจัดระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา 5) การสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษา และ 6) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยมีหลักการและกรอบแนวคิดเน้น การปฏิรูประบบการศึกษา และการเรียนรู้ พร้อมทั้งเสนอgoal ให้ที่จะก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนา การศึกษาอย่างเป็นระบบ ไม่ใช่ส่วนหนึ่งส่วนใดของระบบ และพิจารณาระบบการศึกษาและเรียนรู้ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบการพัฒนาประเทศ ซึ่งต้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาระบบอื่น ทั้ง ค่านิยม ค่าธรรมชาติ สังคม การเมือง เกษตรกรรม สาธารณสุข การช่างงาน เป็นต้น

ทั้งนี้ในการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบนั้นมีขั้นตอนกระบวนการ ดังต่อไปนี้ 1) พัฒนาคุณภาพคน ไทยบุคใหม่ ให้มีนิสัยไฟเรียนรู้ ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ด้วย ตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถต่อสาร คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ทำงานเป็นกลุ่ม ได้มีศีลธรรม คุณธรรม ค่านิยม จิตสำนึกระดูกมิใช่ในความเป็นไทย ก้าวทันโลก เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะ ความรู้พื้นฐานที่จำเป็น สมรรถนะ ความรู้ ความสามารถทำงานมีประสิทธิภาพ มีโอกาสเรียนรู้อย่าง เท่าเทียมเสมอภาค 2) พัฒนาคุณภาพครูบุคใหม่ เป็นผู้อื่นอำนวย ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็น วิชาชีพ ที่มีคุณค่า มีระบบกระบวนการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่งและดี มีใจรักมาเป็น ครูอย่างต่อเนื่อง มีใจรักในวิชาชีพและความเข้มแข็ง มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มี คุณภาพชีวิตที่ดี 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้บุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ และแหล่งเรียนรู้ตามอัชญาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอด ชีวิต และ 4) พัฒนาการบริหารจัดการใหม่ นำสู่เน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน เอกชน และทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส เป็นธรรมตรวจสอบได้ มีการนำระบบและวิธีการบริหารจัดการแนวใหม่ ควบคู่กับการสร้างผู้นำ การเปลี่ยนแปลง การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณ ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียน เลือกรับบริการ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2551 : 43)

คุณภาพผู้เรียนที่สังคมต้องการ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตราที่ 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้อง เป็นไปเพื่อพัฒนาคน ไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ (หมายถึง สุขภาพ สุขใจ) ศติปัญญา ความรู้ (หมายถึง เป็นคนเก่ง) และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข (หมายถึงเป็นคนดีของคนรอบข้างสังคม)”

และในมาตรฐานที่ 7 ที่ว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกรักต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และรักษาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนร่วมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท่องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสำคัญ ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักรักผู้คนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานกับจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ โดยกำหนดคุณภาพผู้เรียนเป็น 6 ส่วน คือ มีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่คิดต่ออาชีพสุจริต

จุดเน้นการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้การบริหารงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญกับ การศึกษาซึ่ง เป็นหัวใจของการพัฒนาและการแข่งขันของทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคปัจจุบันการแข่งขันของประเทศขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของคน มากกว่าจำนวนคนและทรัพยากรเช่นในอดีต ซึ่งในการขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศไทย เกี่ยวข้องกับบุคลากรและผู้เรียนจำนวน หลายล้าน คน ประกอบกับผลสรุปของ การศึกษาไทยที่ผ่านมาข้างไม้เดินก็ คือ ใช้เวลาเรียนมาก เรียนรู้ได้น้อย ผู้เรียนมีความเครียด และคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษายังต่ำ ดังนั้น การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในปัจจุบัน จึงเน้นเข้าไปดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปรับเปลี่ยนแนวทางวิธีการทำงานให้เหมาะสม และต้องมีบทบาทในการสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย ด้านอื่นด้วย รวมทั้งมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มากขึ้น ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และขับเคลื่อนการทำงานอย่างจริงจัง สำหรับนโยบายที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและขับเคลื่อนการทำงาน

เพื่อตอบสนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สนองนโยบายของรัฐบาลและเสริมสร้างความคล่องตัวในการจัดการศึกษาให้มี

คุณภาพมากยิ่งขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้มีประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนา
วิชาการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และศูนย์พัฒนาวิชาการกรุงเทพมหานครเพื่อสนับสนุน
เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเป็นแกนกลางในการระดมพลังวางแผนยุทธศาสตร์
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นธรรม และเชื่อมโยงประสานความสัมพันธ์เป็นเครือข่ายทาง
วิชาการสู่การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ซึ่งประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาวิชาการกรุงเทพมหานคร
เรียนรู้ภาษาไทย สาขาวิชาเขตประโคนชัย ศูนย์พัฒนาวิชาการกรุงเทพมหานครเพื่อสนับสนุน
สาขาวิชาเขตเมืองบุรีรัมย์ ศูนย์พัฒนาวิชาการกรุงเทพมหานครเพื่อสนับสนุน สาขาวิชาเขตศศิก
ศูนย์พัฒนาวิชาการกรุงเทพมหานครเพื่อสนับสนุนศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาขาวิชาเขตตะวัน
ทราย ศูนย์พัฒนาวิชาการกรุงเทพมหานครเพื่อสนับสนุนศึกษาต่างประเทศ สาขาวิชาเขตสำราญมาศ ศูนย์
พัฒนาวิชาการกรุงเทพมหานครเพื่อสนับสนุนศึกษา สาขาวิชาเขตพุทธไชย ศูนย์พัฒนาวิชาการกรุงเทพมหานคร
เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สาขาวิชาเขตกระสัง ศูนย์พัฒนาวิชาการกรุงเทพมหานครเพื่อสนับสนุน
งานอาชีพและเทคโนโลยี สาขาวิชาเขตหนองร่อง ศูนย์พัฒนาวิชาการกรุงเทพมหานครเพื่อสนับสนุน
สาขาวิชาเขตหนองกี่ โดยมีหน้าที่ วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและวางแผนการพัฒนาระดับ
คุณภาพการศึกษาที่กำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษา จัดทำ
แผนปฏิบัติการพัฒนา พัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการศึกษา พัฒนา
สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา พัฒนาครุ ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา สู่
มาตรฐานวิชาชีพส่งเสริม สนับสนุน คุณธรรม จริยธรรม และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในการดำเนินงานมีประธานศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกับประธาน
สาขาวิชาเขตดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนที่อยู่ในสาขาวิชาเขตมีคุณภาพ
ทางวิชาการเข้มแข็งมากขึ้น และในแต่ละสาขาวิชาเขตที่มีโรงเรียนที่ประสบปัญหาการดำเนินงาน
ในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นค้านวิชาการ ค้านบุคลากร ค้านงบประมาณ และค้านอาคารสถานที่
ซึ่งปัจจัยดังกล่าวล้วนแล้วมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ดังนั้น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีชัยศึกษา เขต 32 ประธานสาขาวิชาเขต ประธานศูนย์พัฒนา
วิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับการดำเนินงานเครือข่ายความ
ร่วมมือทางวิชาการในการบริหารจัดการ การอำนวยความสะดวกและการประสานงานความร่วมมือ
ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางวิชาการ เพื่อจะยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

นอกจากนี้ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้มีการจัดการรายงานสัญจรโดยใช้ชื่อว่า “สำนักงานเขตฯ พนเพื่อนครู” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่กับโรงเรียนใน 9 สาขาวิชาเขต

ประกอบด้วย สาขาวิชาเขตตະหารทรัพย์ สาขาวิชาเขตพุทธศาสนา สาขาวิชาเขตคระสัง สาขาวิชาเขตเมืองบูรีรัมย์ สาขาวิชาเขตลำปางยมราช สาขาวิชาเขตหนองรอง สาขาวิชาเขตศรีก สาขาวิชาเขตประโคนชัย และสาขาวิชาเขตหนองกี่ ทั้งนี้ เพื่อขับเคลื่อนให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามนโยบายและชุดเนื้องของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

จากการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ซึ่งเป็นปัจจัยและวิธีการที่สำคัญที่ต้องร่วมมือกันเพื่อยกระดับผลลัพธ์ของผู้ให้สูงขึ้นสร้างความก้าวหน้าในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนตลอดจนสารสนเทศเพื่อการศึกษา ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูในสาขาวิชาเขตหนองรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีความคิดว่าการจะพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะหน่วยงานด้านการศึกษาแล้วนั้นต้องอาศัยการประสาน ความร่วมมือ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มากที่สุด ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งคาดว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ซึ่งจะทำให้ครูและผู้เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาตนเอง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

- เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
- เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความสำคัญของการวิจัย

- ทำให้ทราบสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
- เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งวางแผนการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของประธานศูนย์พัฒนาวิชาการและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้เขียนได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน (สมศักดิ์ ภูวิภาคาวรรธน์ และคณะ. 2552 : 54-55) ดังนี้

- 1.1 ด้านความพร้อมของเครือข่าย
- 1.2 ด้านกิจกรรมของเครือข่าย
- 1.3 ด้านการบริหารจัดการเครือข่าย

2. ประชากร

ประชากร ได้แก่ ประธานศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาการและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จากจำนวน 10 ศูนย์ เป็นประธานศูนย์พัฒนาวิชาการ จำนวน 10 คน และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการ จำนวน 90 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความร่วมมือทางวิชาการ หมายถึง การทำงานร่วมกันที่มีการตกลงจะประสานเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. สภาพการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ
 - 2.1 ด้านความพร้อมของเครือข่าย หมายถึง การวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป
 - 2.2 ด้านกิจกรรมของเครือข่าย หมายถึง การร่วมมือกันที่กิจกรรมต่างๆของเครือข่ายเพื่อให้นั้นประสบความสำเร็จ
 - 2.3 ด้านการบริหารจัดการเครือข่าย หมายถึง การประสานความร่วมมือกันระหว่างเครือข่ายและนอกเครือข่าย
3. ศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ให้เป็นศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้

4. ประธานศูนย์พัฒนาวิชาการ หมายถึง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 1 คน และผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่ม สาระการเรียนรู้และศูนย์พัฒนาวิชาการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 9 คน รวมเป็น 10 คน

5. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการ หมายถึง ครุฑ์สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้นๆ ที่โรงเรียนซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วยศูนย์ พัฒนาวิชาการเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 ศูนย์ ศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้และ ศูนย์พัฒนาวิชาการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 9 ศูนย์ รวมเป็น 10 ศูนย์

6. แนวทางการปรับปรุงและพัฒนา หมายถึง ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นที่ได้จากการ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ของประธานศูนย์พัฒนาวิชาการและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา วิชาการ

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษา ที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยโรงเรียนในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอคูเมือง อำเภอกระสัง อำเภอนางรอง อำเภอหนองกี่ อำเภอละหานทราย อำเภอประโคนชัย อำเภอบ้านกรวด อำเภอพุทธาชิรส อำเภอลำปลายมาศ อำเภอ ศรีบุรี อำเภอปะคำ อำเภอโนนโพธิ์ อำเภอหนองหงส์ อำเภอพลับพลาชัย อำเภอหัวยราช อำเภอโนนสุวรรณ อำเภอชำนี อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอโนนคินเดง อำเภอบ้านค่าน อำเภอแคนคง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ไม่ว่ารวมโรงเรียนสังกัดกระทรวงมหาดไทย